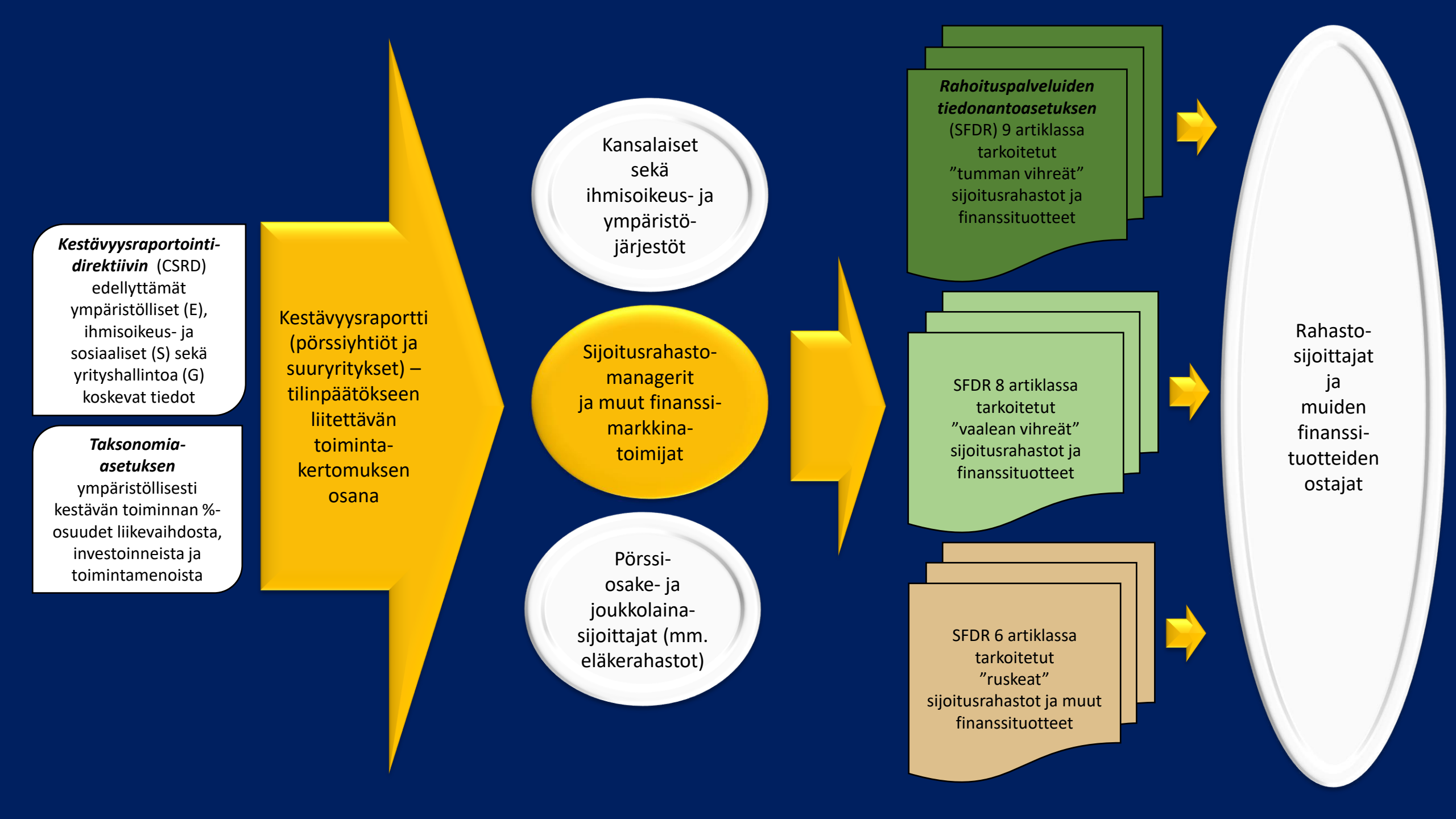
Hallituksen esitys 20/2023 vp.

20.10.2023

Timo Kaisanlahti

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kestävyysraportointi-direktiivin (CSRD) edellyttämät ympäristölliset (E), ihmisoikeus- ja sosiaaliset (S) sekä yrityshallintoa (G) koskevat tiedot
Taksonomia-asetuksen ympäristöllisesti kestävän toiminnan %-osuudet liikevaihdosta, investoinneista ja toimintamenoista
Kestävyysraportti (pörssiyhtiöt ja suuryritykset) – tilinpäätökseen liitettävän toiminta-kertomuksen osana
Kansalaiset sekä ihmisoikeus- ja ympäristö-järjestöt
Sijoitusrahasto-managerit ja muut finanssi-markkina-toimijat
Pörssi-osake- ja joukkolaina-sijoittajat (mm. eläkerahastot)
Rahoituspalveluiden tiedonantoasetuksen (SFDR) 9 artiklassa tarkoitetut ”tumman vihreät” sijoitusrahastot ja finanssituotteet
SFDR 8 artiklassa tarkoitetut ”vaalean vihreät” sijoitusrahastot ja finanssituotteet
SFDR 6 artiklassa tarkoitetut ”ruskeat” sijoitusrahastot ja muut finanssituotteet
Rahasto-sijoittajat ja muiden finanssi-tuotteiden ostajat

HALLITUKSEN ESITYS 20/2023 vp. kirjanpitolain yms. muuttamisesta (kestävyysraportointidirektiivin voimaanpano)

SOVELTAMISALA & AIKATAULU	❑ Direktiivi koskee osakeyhtiöistä suuria (tase 20 Meur / liikevaihto 40 Meur / 250 hlöä) ja pörssiyhtiöitä (sekä pankkeja ja vakuutusyhtiöitä) ❑ Hallituksen esityksessä soveltamisala ulotettaisiin direktiiviä pidemmälle ***myös osuuskuntiin*** (alkutuotantoa harjoittavilla tai alkutuotantoa hankkivilla osuuskunnilla kuitenkin vapaaehtoisena) – laajennus osuuskuntiin on yhdenmukainen Suomen kirjanpito-oikeudellisen tradition kanssa, jossa osuuskunnat rinnastetaan osakeyhtiöihin ❑ Voimaantulo direktiivin mukainen – ei kansallisia tiukennuksia: Ensimmäiseksi velvoite koskee suurten pörssiyritysten vuoden 2024 tietoja, jotka julkistetaan kestävyysraporttina keväällä 2025 – muut direktiivin tarkoittamat yritykset mukaan porrastetusti myöhemmin, vuoteen 2028 mennessä
VELVOITTEIDEN SISÄLTÖ	❑ Toimintakertomukseen sisällytettävä ***kestävyysraportti***, jossa keskeistä tiedot vaikutuksista ympäristöön sekä ihmisoikeuksiin ja muihin sosiaalisiin seikkoihin – mahdollistaa yritystoiminnan vastuullisuuden arvioinnin, myös EU:ssa valmisteilla olevan yritysvastuudirektiivin (CSDDD) ja muun vastuullisuussääntelyn kannalta ❑ Velvoitteiden tarkempi sisältö määritetään ***komission Raportointiasetuksessa***, joka voimassa ilman Suomen kansallisia lainsäädäntötoimia ❑ Raportointiasetuksen vaatimukset laajoja ja monilukuisia – niiden täyttäminen aiheuttaa raportointivelvollisille merkittäviä lisäkustannuksia
JULKISTAMINEN DIGI-MUODOSSA	❑ Direktiivi edellyttää, että kestävyysraportin sisältävä toimintakertomus laaditaan ja toimitetaan PRH:lle ***digitaalisessa*** muodossa ❑ Hallituksen esityksessä digivaatimus ulotettu kansallisesti ***myös tilinpäätökseen***, sillä se ja toimintakertomus muodostavat yhtenäisen informaatiokokonaisuuden
TIETOJEN VARMENTAMINEN	❑ Direktiivi edellyttää ***pörssiyhtiön hallitukselta*** lausumaa kestävyysraportista (”sisältö vastaa Raportointiasetusta”) sekä tilinpäätöksestä (”oikea ja riittävä kuva”) ja toimintakertomuksesta (”todenmukainen kuva”) – kuitenkaan tämä ei tarkoita ankaraa vastuuta vaan hallituksella tuottamusvastuu kuten nykyisinkin ❑ Direktiivin mukaisesti myös ***tilintarkastaja*** – joka pätevöitynyt direktiivin edellyttämällä tavalla kestävyysseikkoihin – lausuu kestävyysraportista ”rajoitetun varmuuden” antavalla tavalla ❑ Direktiivissä kansallisena optiona mahdollisuus antaa varmennustehtävä tilintarkastajan sijasta myös ***sertifiointilaitokselle*** – Hallituksen esityksessä ei ehdoteta otettavaksi Suomessa käyttöön (ainakaan) ensivaiheessa, koska edellyttäisi uuden erillisen hallinto- ja valvontajärjestelmän pystyttämistä ja sen rahoitusta – poikkeuksellinen järjestely myös muissa EU-maissa
SEURAAMUKSET RIKKOMUKSISTA & VALVONTA	❑ Seuraamukset pääosin ei-rikosoikeudellisia vaan ***hallinnollisia sanktioita*** (kuten viivästymismaksu) koska velvoitteet tulkinnallisia komission Raportointiasetuksen ”olennaisuuskriteerin” myötä – ts. rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen mukainen yksiselitteisyyden vaatimus ei täyty ❑ Finanssivalvonnan viranomaisvalvonta kohdistuu pörssiyhtiöihin sekä pankkeihin ja vakuutusyhtiöihin – muiden osalta PRH valvoo menettelyvelvoitteiden täyttymistä
VAIKUTUKSET ALIHANKKIJOILLE	❑ Raportointivelvollisen yrityksen on tarpeen saada tietoja myös arvoketjuunsa kuuluvilta alihankkijoilta (vaikka nämä eivät kuulu raportointivelvollisen konserniin) – Tästä ei ole tarkempia direktiivisäännöksiä, joten menettely jää tapauskohtaisesti raportointivelvollisen ja alihankkijan keskinäisesti sovittavaksi ❑ Joka tapauksessa aiheutuva kustannusrasite voi johtaa alihankintaketjujen lyhenemiseen niin kansallisesti kuin rajat-ylittävissä liikesuhteissa